

tescunt. Recens erant tum temporis captivitat

Hac a nobis conjectura quadam ita asserta sunt, ut nihil veritati & authoritati ejus Libri derogent.

IN DANIELEM PROLEGOMENON.

Daniel e genere David Regumque Juda prognatus, in prima adhuc aetatis juvena anno quarto Joachim Regis Juda captivus Babylonem translatus est.

Primum Sapientia Danielis specimen exhibuit innocentia Susannae contra obtrectatorum calumnias asserta, simul & vindicata (a). Ingentem sibi ex ea re viri sapientis famam apud fratres suos Babylonem comparavit, cum interim aliud accidit, quo idem sibi nomen in Aula & apud viros Sapientes ejus Regionis peperit.

mur, observantia, si viam aliquam facilem in eamus, ut tandem aliquid affequamur de implexa admodum historia, ac certa eliciatur epocha rei maxime memorabilis, cujus non obscura ediderunt oracula Prophetarum Joel, Michas, Isaias, Ezechiel, Zacharias; & vetus Hebraeorum traditio memoriam conservavit, quemadmodum ex Origene, & Theodoro in Psalmum 117. intelligimus.

sesto provinciae Babylonicae constituto, & Principe Sapientum Divinorumque omnium apud Chaldaeos. Prosperitate sua inflatus Nabuchodonosor, Deum e mente excusserat, tum & omnem rerum a se gestatum sibi gloriam usurpabat.

Septennio elapso, Regnum recepit, atque aurea statuam consecrata, mandavit, ut cum primum musicorum instrumentorum concentus instreperet, prostrati omnes quicumque imperio suo parerent, Idolum adorarent (d).

tionem edicto commendavit, in quo simul & somnium excisae arboris, & quae deinde secuta sunt, posteritatis memoriae commendavit (e).

Evilmerodachus filius Nabuchodonosoris, patrio Regno adito, nihil de favore in Daniele remisit. Biennio, juxta Berosum, regnavit; viduatumque ejus morte imperium habuit Balthasar ejus filius, cujus Regis tempore plurima per visum Daniel spectavit.

Lanto convivio quodam Balthasar Regni Magnates viros pariter & foeminas excepit; largiorique vino incallescens, justit asseri vasa Templi Hierosolymitani olim a Nabuchodonosore Babylonem translata. Cum igitur convivis in sacris vasibus ministraretur, subito objecta manibus species haec in pariete grandioribus characteribus scripta: Mane, Tebel, Pharez.

Ad illud tempus spectant visiones Danielis in cap. 9. & 10. & 11. & 12. expressae. Angelus Gabriel Propheta per visum aperuit mysterium Septuaginta hebdomadam, quae annis non diebus constabant, iisque evolutis Messias neci tradendus erat, sacrificia ac Legis caeremoniae abolenda.

Dario Medo vita functo, Cyrus in seo unum Imperia Persarum & Medorum contulit. Ejus edicto patrias sedes repetendi data Judaeis facultas. Sed Daniel Babylonem mansit, cui nihil pristinis honoribus & dignitatibus sub Cyro detractum est.

Danielis fama, ipso etiam superstiti, increbuerat aded, ut proverbio usurparetur: quod ab Ezechiele in Regem Tyri per ironiam dictum novimus: Ecce sapientior es tu Daniele (a). Ipsi etiam Ezechielis 14. 14. 20. Esi fuerint tres viri isti in medio ejus, Noe, Daniel, & Job, ipsi justitiam suam liberabunt animas suas.

intimo, ut nihil majoris momenti Rex ille sine ejus consilio susciperet. Sed Philo sophus quidem iste invidia obtrectatorum oppressus, tandem jussu Regis capitali supplicio interit. Felicitior Daniel, cui non semel paratum invidia obtrectatorum a Rege supplicium Deus semper avertens, sinistri nihil accidere permisit.

Ita cum eo viro egisse Deus videtur, ut Oracula ejus dignitati & muneribus responderent. Cum enim Republicam administraret, & in splendidissima totius Orbis Aula versaretur, Deus illi futuras Imperiorum vices Regumque expeditiones commisit. Cum vero populum suum ingenti amore prosequeretur, Deus illi adventum magni Liberatoris certumque ejus rei tempus referavit.

Rabbinorum quidam (i), olim nullum non moverunt lapidem, ut Daniele e numero Prophetarum excluderent. 1. Quod Eunuchus esset, cujus generis omnes e caeteribus Israelitarum Moyses excludendos praecipit (k). 2. Quod extra Terram promissionis versaretur, extra quam spiritus prophetiae nemini datur.

Sed has calumnias in virum sanctum solum Judaeorum invidiam struxisse Theodoretus in cap. ult. Dan. animadvertit; cum enim apertum omnibusque remotis ambagibus & Messiae adventum, & certum ejus rei tempus praedixisset, e re sua esse censuerunt, si virum communibus suis studiis adversum reproarent. Contra ac veteribus Hebraeis ante adventum Jesu Christi accidit, qui novis hisce praedictis nondum preoccupati, Daniele non probasse tantum, sed multo etiam commendasse videntur.

Joseph Antiq. l. 10. c. 12. ita virum commendat: Omnis eximia felicitas ut Prophetae excellentissimo contigit, & viventi tam apud Regem, quam apud populum gratioso, & post obitum sempiternam memoriam consecuto. Libri ejus, quos scriptos reliquit, etiam nunc apud nos leguntur, qui nobis certam fidem faciunt, quod Deus cum eo eloquia miscuerit, Non solum enim futura praedixit, quemadmodum alii Prophetae, verum etiam tempus, quo evenitura essent.

a Daniel. 13.

b Daniel. 2.

c Daniel. 4. 7. & seq.

d Daniel. 3.

e Dan. 3. 28. &c. & 4. 1. &c.

f Daniel. 7.

g Dan. 8.

i Vide Hieron. Praefat. in Dan. & Theodoret. Praefat. Comment. in Daniel. k Deut. 23. 1.

l 1. Machab. 2. 59. 60. Ananias, & Azarias, & Misael credentes liberati sunt de flamma. Daniel in sua simplicitate liberatus est de ore leonum.

præfinit. Et cum alii Propheta calamitates prædicent, ideoque malam gratiam apud Reges & multitudinem vulgarem inveniunt; hic bonarum rerum Vates fuit, ut propter faustam ominationem quidem benevolentiam omnium sibi conciliaret; propter eventuum verò certitudinem fidem sibi apud universum mortalium genus compararet. Hanc de Daniele opinionem habebant veteres Judæi, à quibus non inter Prophetas tantum, sed & inter summos Prophetas locum tenebat.

In Perside versatus Daniel, ibi tandem diem clausit; neque enim utendum sibi censuit facultate cæteris Judæis à Cyro permiffa, sed ad obitum usque longè amplissimam Reipublicæ muneribus gerendis occupatus, perpetuo favore pollebat Regum Chaldæorum, Medorum, & Persarum, in quos Imperium Babylonicum transiit. Saniorum vitæ partem Susis traduxit, ubi & plurima sibi per visum objecta spectavit. Quo anno, & an Babylone obierit, incertum. Affirmat Pseudo-Epiphanius de vita & morte Prophetarum; Benjamin verò Tudelenis asserit (m), vidisse se ejus tumulum in Chuzestan, quæ olim urbs Susæ appellabatur, Metropolis Elamiticæ regionis. Spectari etiam suâ ætate turrim in urbe Ecbatanis Metropoli Mediæ, à Daniele, ut quidem ferebatur, ædificatam, Josephus Antiq. l. 10. c. ult. est author. Porro opus illud elegantissimum ac solidum post tot annorum excursum recens ædificatum primò spectantibus videbatur. Sepulchrum erat Regum Persarum & Medorum, ejusque custodiæ Sacerdos è genere Hebræorum destinatus erat. Ita Josephus.

Stilo utitur Daniel jejuno, languido, nec satis magnifico, ut genium & indolem vices suas in captivitate & exilio dolentis exhibere videatur. Verùm granditate rerum stili humilitas abundè compensatur.

Inter opera Danielis nomine inscripta, alia quidem sine controversia eidem Authori tribuuntur; de aliis verò diu disceptatum est. Quidquid Hebraicè & Chaldaicè ex illis scriptum superest, nemine repugnante admittitur: quæ autem Græcè tantum scripta supersunt, hæc non ab omnibus æquè probata sunt. Hebræam matrem sibi linguam adhibuit, quamquam ætate adhuc puer in Chaldæam translatus, cum regionis linguæ assuevisset nonnulla ex illa in suum Librum derivavit, maximè verba sibi alicujus referenda suscipiens, ut recitaturus edictum Nabuchodonosoris (n), quod Chaldaicis literis mandatum fuisse constat; colloquium cum Magis à se factum, & Regibus Nabuchodonosore, Balthasare, & Dario Medo (o); quæ omnia documentum sunt apertissimum de Scriptoris ingenuitate, quippe qui vel ipsa loquentium verba referre sanctè sibi suscepit. Cum verò historicum agit, facta referens non verba, & cum vaticinia sua recitat, mero Hebraico utitur. Vide Daniele 2. 4.

Verfus 24. 25. &c. usque ad 90. capitulum

m Benjamin. Itineris p. 78. Ita & Abulfarag.

n Daniel. 3. 98. 99. 100. & 4. 1. 2. & seq. 34. o Dan. 2. 4. & seq. & 3. & 5. & 6. & 8.

tis tertii, sicut duo posteriora capita, Græcè tantum servantur. Nihil autem eâ lingua à Daniele scriptum constat; sed facillè Hebraicis sive Chaldaicis literis ab illo mandata, ab alio demum Græcè expressa sunt. Unde enim Græcum Theodotionis nostræ adhuc ætate servatum provenisset (p), si nullum unquam Originale Hebræum extitisset? Nostræ quidem ætate Originalia illa interciderunt, quamquam olim suppetere. Lusus verborum Græcis ejusdem Libri vocibus tantum expressus inter Schimon lentiscus, & Schisei, scindet (q), & inter Primon, ilex, & Priseti, secabit, versans (r), locum suspicioni faciunt, num ex Hebræo Versio adornata sit; neque enim Hebraicis vocibus verborum lusus illi valeret. Sed hæc tanta non sunt, ut de toto Opere ambigamus; præstat enim totam eam rem Interpreti deputare, qui lusum altero lusu reddidit; nihil detrahens historiae veritati, quàm ut ex eo unico argumento de tota causa deterius judicetur. Historia quidem Susannæ, Beli, & Draconis apud Josephum desiderantur, à quo facillè omiffas credimus, quòd aliò quàm Hebræo sermone expressa narratio in dubium à Judæis revocaretur. Porro ex S. Hieronymi (s), viri, si ullus alius unquam, hæc historiolarum parùm æqui, singulares Judæorum de illis opiniones discimus. Alii enim duos illos senes tentatæ Susannæ reos confundeabant cum Sedecæ & Achabo, quos Nabuchodonosor in sartagine frigit, ut Jeremias refert (t). Profectò quicumque eâ opinione tenebantur, totam Susannæ historiam admittebant, eo solo excepto, quod de seniorum supplicio ibidem tradito legitur. Nolebant enim lapidibus confectos, sed ambustos obisse; iisdem damnandis non Judæos, sed Nabuchodonosorem tulisse sententiam. Iisdem rationibus ducti reliqui Judæorum ferè omnes, totam historiam tanquam fabellam indignam, quæ in Synagoga legeretur, rejiciebant; ostendentes nunquam committi potuisse, ut in alieno solo captivi Judices suos & Prophetas lapidibus impetere ausi fuissent (u).

p Vide Præfationem S. Hieronymi in Daniele, ubi insinuare videtur, Septuaginta, Aquilam & Symmachum, ea capita Græcè legisse, sed obelo notata, q Daniel. 13. 54. 55. r Ibidem ver. 59. 59.

s Hieron. in Dan. 13. 4. ex Origen. Stromat. l. 10.

t Jerem. 29. 12.

u Hieron. in Jerem. 29. 22. Unde à plerisque ac penè omnibus Hebraicis ipsa quasi fabula non recipitur, nec legitur in Synagogis eorum. Qui enim, inquit, fieri poterat, ut captivi lapidandi Princeps, & Prophetas suos haberent potestatem? Et in Jovin. l. 2. p. 431.

Je-

Jesu è Tribu Juda. Homo quidam erat Sacerdos nomine Daniel filius Abda, conviva Regis Babylonis. Verum Inscripção illa in nostris Exemplaribus nusquam extat; nec sanè alioqui magnam meretur fidem, utpote deducta è versione, olim Septuaginta nomen præferente, mendosà illà oppidè & fidei parum asserta (x), quam Ecclesia ante S. Hieronymum, penitus deseruerat, ut Versionem Theodotionis, quamquam alioqui Christiani nominis adversarii, adoptaret.

Julius Africanus in sua ad Origenem epistola apertissimè Historiis hæc refragatur, & S. Hieronymus Præf. in Dan. Apud Hebræos, inquit, nec Susanna habes historiam, nec hymnum trium puerorum, nec Beli, Draconisve fabulas. Verùm ipse Hieronymus ejus dicti in invidiam à Rufino vocatus, respondit: Non enim quid ipse sensisset, sed quid illi contra nos dicere soleant, explicavi (y). Et in Isai. 3. 1. [z], tradit de illis: In toto orbe dispersa sunt; addens à Græcis omnibus, & Latinis, Syris pariter, & Aegyptiis legi, probarique. Addit insuper, historiam Susannæ in vulgatis Editionibus in ipso Daniele limine spectari, ubi à Theodotione, tanquam in proprio sibi loco (a), quippe quæ tempore præcedit, constituta fuerat.

Quod ad Julium Africanum spectat, Origenes scripta de hoc argumento epistola, ejus objectiones ita confutavit, ut simul veritatem historiae Susannæ assereret (b). Omnia verò quæ ab illo contra eam historiam disputabantur, illam, & singulas consensu quodam, quæ in textu Hebraico desiderantur, historias oppugnant. Profectò si omnia, quorum aulolum superest Hebraicum exemplar, æquè rejicienda sunt; quis unquam liber à labe erit immunis? Nonne traditio, & Ecclesiæ autoritas, quæ libros illos in canone recipit, satis habet momenti, ut suspensam eâ de re mentem determet? Hic sanè, si aliàs unquam, locum habet illud Deut. 19. 14. Non transferes terminos proximi tui, quos fixerunt priores in possessione tua. Adversarium suum ponè sequutus Origenes, nihil omittit eorum, quæ ab Africano contra capitum, & historiarum, de quibus agimus, veritatem obijciuntur. His Origenis argumentis adjungi possunt testimonia Patrum Græcorum, & Latinorum omnis ætatis (c), ex illis sententias tanquam è reliquis Scripturis canonicis laudantium.

Insinuare videntur Talmudistæ, Danielis scripta à Patribus magnæ Synagoge post captivitatem Babylonicam in Canonem Scripturarum cooptata fuisse, nec aliunde facillè quàm à Judæorum traditione S. Isidorus Orig. l. 6. cap. 2. didicisse potuit, scripta Danielis, & Ezechielis Synagoge Patribus, à nonnullis deputari. Id autem asserendum sibi ducebant, quòd negarent

prophetiæ spiritum extra terram promissionis communicari cuiquam potuisse. Validum omnino argumentum! Suspicatur Spinosa Tr. Teol. polit. cap. 10. pag. 830. septem priora hujus Libri capita ex Annalibus Chaldæorum, post expiatum operà Judæ Macchabæi Domini Templum, derivata fuisse. A? Daniele verò nonnisi quinque succedentia capita scripta concedit. Conjecturam hanc suam ducit, quòd scilicet septem priora capita Chaldaicè scripta autumaverit: quod ab illo quidem asseritur veritati repugnat; totum enim primum caput, & tres priores versus secundi Hebræum præferunt. Unde verò Mathias Pater Judæ Macchabæi hauserat, quæcumque ex capp. 3. & 6. Danielis laudat, si post obitum ejusdem Mathiæ, & Judæ Macchabæi ejus Filii, literis illa primò mandata sunt? An satis est Spinosæ res audacter asseruisse, ne minimo quidem dicti sui assertore producto?

Inscripta Danielis nomine vaticinia pseudonyma esse, & ab Impostore quodam in Judæa sub Antiocho Epiphane agente procusa, Porphyrius commentatus est (d). Quòd verò auram sibi apud credulos captaret, res, quas oculatus testis spectaverat, fatidico quodam fuce obvolviffe & ornasse, si quid ultra verò opinatus sit, addebat Porphyrius, quia futura nescierit, essentium. Sed extra controversiam positum est, Daniele diu ante motam ab Antiocho persecutionem in Judæos, Babylone oracula fuisse, quæ planè si Porphyrius negare ausus fuerit, impudentissimus ipse bipedum haberetur. Hæc si vera sint, profectò tanti calumniatoris impugnatio testimonium veritatis est, ait S. Hieronymus, tanta enim ditorum fides fuit, ut Propheeta incredulis hominibus non videatur futura dixisse, sed narvasse præterita.

Danielis nomine alia quædam circumferuntur, Ecclesiæ autoritate nunquam recepta. In Decreto Gratiani c. 26. q. 7. confingitur Liber Somnialia Danielis; quem Authoris Christiani recentissimi commentum esse, ex Veterum omnium de illo filenno D. Huetius deducit. Apud Pseudo Athanasium in Synopsi t. 2. nov. Edit. occurrit Liber quidam apocryphus, sed nobis prorsus incognitus, eodem Prophete nomine inscriptus.

Versio Græca nostræ ætatis à Theodotione, ut supra insinuavimus, adornata est (e). Versio Septuaginta diu antea intercidit; nisi si quæ illius, sicut & Symmachi & Aquilæ, fragmenta in nova Hexaplorum editione servata sunt. Sententiæ, quæ in Hebræo desiderantur, obelo quodam seu veru apposito Origenes notaverat; cujus dein de exemplum sequutus est S. Hieronymus in sua Latina versione, ex Hebræo Chaldæoque adornatâ, junctis insuper è Græco & Latino additamentis.

d Vide Hieron. Præf. in Daniel.

e Hieron. Præf. in Daniel.